

דף ז.

עין משפט א.

חור"מ סימן שפח פעיף ה

ה. י. בעלי דין שהיתה בניהם מריבה על הקרקע או על מטלטלין וכל אחד אומר שלי הוא, ועמד אחד ומסרה ביד האנס^ז מנדין אותו עד שיחזיר הדבר לכמות שהיה, ויסלק האנס מביניהם ויעשו דין בישראל בניהם.

הגה: מ"מ אין לו דין מוסר אע"פ שהפסיד חבירו הרבה עי"ז שלא נקרא מוסר אלא במתכוון להזיק^ח אבל לא במתכוון להוציא את שלו. ויש חולקין וס"ל שנקרא מוסר^ט וחייב לשלם, אם לא שחבירו היה סרבן לדין, וכ"ש אם התרו בו תחילה שלא ידונו בפני עכו"ם ועבר שיש לו דין מוסר.

עין משפט ב.ג.

אור"ח סימן תקם פעיף ג

ג. ה. גזרו חז"ל שלא לנגן בכלי שיר^י וכל מיני זמר וכל משמיעי קול של שיר לשמח בהם, ואסור לשמוע אותם מפני החורבן.

הגה: וי"א דוקא מי שרגיל בהם כגון מלכים שעומדים ושוכבים בכלי שיר, או בבית המשתה.

ג. ו. אפי' שיר בפה על היין אסור שנאמר בשיר לא ישתו יין. אך נהגו כל ישראל לומר דברי תשבחות או שירי הודאה וזכרון חסדי ה' על היין.

ז. כתב הריב"ש בסי' פ' באחד שביזה החכם ועמד החכם ונתן העונש שלו לשר העיר וכתב שם דזה קרוב למסירה. סמ"ע ס"ק ט"ז. והטעם כיון שעדיין לא נתברר זכותו בדיני ישראל אם הוא חייב או לאו.

ח. מתשובת מיימוני דנזיקין סי' כ"א ומרדכי ב'פ' הגזול בתרא מ' אליעזר מטולא.

ט. מרדכי בשם מהר"ם ב'פ' המניח ותשובת הרא"ש כלל י"ז סי' ד', ומהרי"ק בשורש קנ"ד, והש"ך הכריע כדעה זו וכמהר"ם שלא היה בדורו כמותו ע"ש.

י. ואפי' שלא על היין אסור לנגן לדעה זו.

הגה: וכן לצורך מצוה כגון חתן וכלה כ מותר.

או"ח סימן תקם סעיף ד

עין משפט ד.

ז. כמ"כ גזרו על עטרות חתנים שלא להניחם כלל, ושלא יניח החתן בראשו שום כליל ל שנאמר "הסר המצנפת והרם העטרה". וכן גזרו על עטרת כלה אם היא של כסף אבל של גדיל מותר מ, ודוקא לחתן וכלה אסרו אבל לשאר כל אדם לא גזרו.

דף ז:

יו"ד סימן רמה סעיף א

עין משפט א.

א. כל אדם חייב ליתן צדקה כ, אפי' עני המתפרנס מן הצדקה חייב ליתן ממה שיתנו לו.

ומי שנותן פחות ממה שראוי ליתן בית דין היו כופין ס אותו ומכין אותו מכת מרדות עד שיתן למה שאמדוהו ליתן. ויורדים לנכסיו בפניו ע

כ. ובעולם נהגו להקל גם בברית מילה ופדיון. כה"ח אות ל"ד.

ל. וגם שלא ישב תחתיה. לבוש.

מ. שלא לנוולת. ב"י.

נ. מימרא דרב זוטרא בגיטין ז' ע"ב. ואפי' עני המתפרנס מן הצדקה חייב, כתב הש"ך בס"ק א', היינו ביש לו פרנסתו דבלי זה אינו חייב כדלקמן בס' רנ"א סעיף ג'.

ובספר ראשון לציון כתב דגם בכה"ג מ"מ יפריש מעשר ויתן לחבירו העני וחברו העני ג"כ יפריש משלו ויתן לו, ונמצא שקיימו שניהם מצוות עשה ולא חסר להם מפרנסתם.

ס. הטור מהרי"ף והרא"ש מהמשנה וברייטא בב"ב דף ז' ודף ח' ומרבא דאכפייא לרב נחמן בר אמי ואפיק מיניה שם, ובכתובות דף מ"ט ע"ב בתירוצא בתרא שם בתוס'. וכ"כ הרמב"ם בפ"ז ממעשר עני הלכה י'.

ובבית לחם יהודה הביא דכל זה לעשירים אבל אם אדם כופה למי שאינו יכול להתפרנס כאלו גוזלו. והוא מספר חסידים.

ע. הב"ח הבין דהיינו אפי' בפניו ואין ממתינים לו עד שהוא בעצמו יתן אלא כיון שלא רצה ליתן שוב אין שומעין לו ויורדין לנכסיו מיד בפניו. אבל הש"ך בס"ק ד' הבין בפירוש השו"ע שדוקא בפניו יורדין לאפוקי אם אינו לפניו אין יורדין עד שיודיעוהו אם אפשר דלא גרע מבע"ח, בחו"מ סי' ק"ו סעיף א' מבואר דמודיעים אותו אם אפשר ואם הוא במקום רחוק שא"א, גובין מנכסיו מיד ע"ש.

ובבית מאיר העיר על דברי הש"ך דבאבן העזר בס' ע"א מבואר דלא נחתינן כלל שלא בפניו. והוסיף ביד אברהם דאפי' בבניו ובנותיו הקטנים שהן יתר על שש שנים מבואר

ולוקחין ממנו מה שראוי ליתן.

ברמב"ם פ' י"ב מאישות דאין מפרנסין אותם אפי' הוא אמיד משום שהם ניזונים מתורת צדקה ואין יורדין לנכסיו שלא בפניו לצדקה, וכ"כ הח"מ שם באבהע"ז וכ"ש בשאר צדקה שהרי עושה שם צדקה וכמו שכתב הכ"מ בסוף הלכות נחלות, וא"כ בצדקה לא דמי לחוב שיורדים לנכסיו אם א"א להודיעו.